

DOI 10.33099/2618-1614-2018-4-3-3-9

УДК 355.02:35.076.1

Ю. В. Аллеров,*кандидат військових наук,
командувач Національної гвардії України,
генерал-полковник,***О. В. Кривенко,***кандидат юридичних наук, доцент,
перший заступник командувача
Національної гвардії України (начальник штабу),
генерал-лейтенант*

Роль і місце Національної гвардії України у структурі сектору національної безпеки і оборони України

У статті подано аналіз ролі та місця Національної гвардії України в забезпеченні оборони та безпеки держави, наведено інформацію про унікальність такого військового формування, здатного в найкоротший час у будь-якому регіоні держави виконати завдання як військового, так і правоохоронного напрямку. Проведено порівняння зі Збройними Силами України та Національною поліцією України.

Ключові слова: Національна гвардія України, національна безпека і оборона, гібридна війна, сектор безпеки, сектор оборони, військові та правоохоронні функції, громадська безпека і правопорядок, загрози національній безпеці.

У 1991 р., після здобуття державної незалежності України, перед керівництвом держави постало завдання захисту її суверенітету й територіальної недоторканності. Розглядалися декілька концепцій побудови українського війська, однак до початку їх реалізації було прийняте рішення про формування військових підрозділів національного характеру. Таким військовим формуванням стала Національна гвардія України (на початковому етапі – Республіканська гвардія), створена Законом, ухваленим Верховною Радою України 4 листопада 1991 р. [1]. На першу Національну гвардію України (НГУ) поклалися завдання із захисту суверенітету держави, її територіальної цілісності, а також життя й особистої гідності громадян, їхніх конституційних прав і свобод від злочинних посягань та інших антигромадських дій. Гвардійці брали участь у спеціальній операції з прикриття державного кордону з Молдовою, в ліквідації наслідків повені на Закарпатті та Волині, забезпечували громадський порядок під час шахтарських заворушень у Донбасі тощо.

Створена й укомплектована патріотами державності України, НГУ вже через кілька років після створення стала високоефективним збройним формуванням України, здатним виконувати актуальні завдання у сфері національної безпеки та правопорядку. Можна стверджувати, що головна мета створення НГУ була досягнута – забезпечений захист незалежності України.

У 1998 р. у НГУ планувалися реформи, було змінено організаційно-штатну структуру, розпочалися якісні перетворення гвардії, яка мала би відповідати підрозділам Західної Європи і США, але ці спроби були приречені на невдачу через недостатнє фінансування. Водночас НГУ почала розвиватися інакше, часто перебираючи функції інших силових відомств і дублюючи їх (охорона громадського порядку тощо), що, врешті-решт, разом з іншими політичними чинниками призвело до її розформування.

11 січня 2000 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про розформування Національної гвардії України» [2]. Цим Законом особовий склад, військова техніка, озброєння, фонди та майно з'єднань, частин, закладів та установ НГУ були передані до внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ (МВС) та Збройних Сил України (ЗСУ).

У 2014 р. знову гостро постало питання захисту суверенітету України та її територіальної цілісності, але складові сектору безпеки і оборони України виявилися неспроможними ефективно реагувати на тогочасні виклики. Суб'єкти забезпечення обороноздатності не повною мірою продемонстрували здатність діяти на випередження та протистояти сучасним методам ведення гібридної війни.

Загроза українській державності стала поштовхом для створення нової моделі мобільних, автономних, з підвищеною оперативною готовністю сил, здатних виконувати як правоохоронні функції, так і функції із захисту від воєнних загроз. Із цією метою Верховна Рада України 13 березня 2014 р. прийняла Закон України «Про Національну

гвардію України» [3], яким на основі з'єднань та військових частин внутрішніх військ МВС України створила військове формування, значно розширивши його функції, завдання та повноваження у сфері забезпечення воєнної та державної безпеки. Зокрема, на відміну від внутрішніх військ, до основних функцій НГУ були віднесені: участь у відсічі збройної агресії; захист конституційного ладу України, цілісності її території від спроб змінити її насильницьким шляхом; участь у здійсненні заходів, пов'язаних з припиненням збройних конфліктів та інших провокацій на державному кордоні; участь у спеціальних операціях зі знешкодження не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань; участь у відновленні конституційного правопорядку в разі здійснення спроб захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу шляхом насильства; участь у здійсненні заходів правового режиму воєнного стану; виконання завдань територіальної оборони та оборона важливих державних об'єктів. Слід також зазначити, що для посилення військової складової НГУ в її складі почали формуватися військові частини оперативного призначення.

У 2015–2018 рр. відбулися значні зміни у формуванні правових основ національної безпеки України та в законодавчому визначенні ролі й місця НГУ серед державних інституцій, котрі складають сектор безпеки і оборони України. Основними серед них є прийняті Верховною Радою України Закони України «Про правовий режим воєнного стану» і «Про Національну безпеку України», затверджені Указами Президента України Стратегія національної безпеки України, Воєнна доктрина України, Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України та схвалена Кабінетом Міністрів України Концепція розвитку Національної гвардії України [4–9].

Значні зміни були внесені до Закону України «Про Національну гвардію України» щодо врегулювання її функцій у сфері оборони.

Сучасна НГУ є одним з державних органів, покликаних стати дієвим інструментом держави для реагування на зростання загроз національній безпеці до кризового рівня як у секторі оборони, так і в секторі безпеки. Особливо це актуально в умовах розв'язання асиметричної (гібридної) війни та для маневру силами протидії загрозам у разі зміни агресором напряму зусиль з нарощування зовнішньої загрози застосування військової сили на дестабілізацію внутрішніх суспільно-політичних процесів.

Виходячи з визначення «сектору безпеки і оборони України» та окреслення Законом України «Про Національну безпеку» завдань і функцій державних органів, віднесених до двох основних його складових, можна відзначити досить чітко віднесення Збройних Сил України до сил оборони, а Національної поліції – до сил безпеки. Таке становище впливає з основних функцій, визначених для цих державних органів Законами України «Про Збройні Сили України» [10] та «Про Національну поліцію» [11].

Так, Збройні Сили України є військовим формуванням, на яке, відповідно до Конституції України, покла-

даються: оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності. У свою чергу, Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує охорону прав і свобод людини, протидію злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Ураховуючи чітке розмежування функцій сил оборони і сил безпеки, можна зазначити, що НГУ перебуває в унікальному становищі, котре полягає у віднесенні законом цього військового формування одночасно як до сил оборони (з уведенням воєнного стану), так і сил безпеки (у мирний час) (рис. 1).

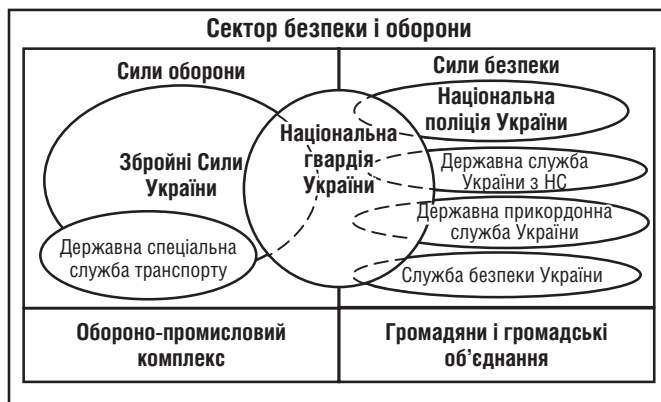

Рис. 1. Місце Національної гвардії України у складі сектору безпеки і оборони

Зіставляючи вимоги Законів України «Про Національну гвардію України» та «Про Національну безпеку» в частині визначення правових засад організації та порядку діяльності НГУ, її загальної структури, функцій і повноважень, можна досить чітко розподілити 20 основних функцій НГУ на функції із забезпечення безпеки держави і суспільства, прав і свобод людини та громадянина (правоохоронні функції, притаманні силам безпеки) та функції забезпечення обороноздатності держави (військові функції, притаманні силам оборони) та виокремити низку правоохоронних функцій, які здійснюються в мирний час військовими методами та обсяг яких значно зростає у воєнний час (рис. 2).

Особливу важливість набуває здатність НГУ ефективно використовувати свій потенціал протидії як воєнним загрозам, так і загрозам громадській безпеці та порядку в умовах ведення Російською Федерацією гібридної війни проти України. Особливостями цієї війни є застосування агресором комплексу різноманітних методів впливу на Україну, де військові засоби не є домінуючими, їх застосування приховується та офіційно заперечується. При цьому найчастіше акцент використовує методів протидії змінюється в бік широкого застосування політичних, економічних, інформаційних, гуманітарних та інших невійськових заходів, в тому числі масованих кібератак на центри управління та енергетичну інфраструктуру,

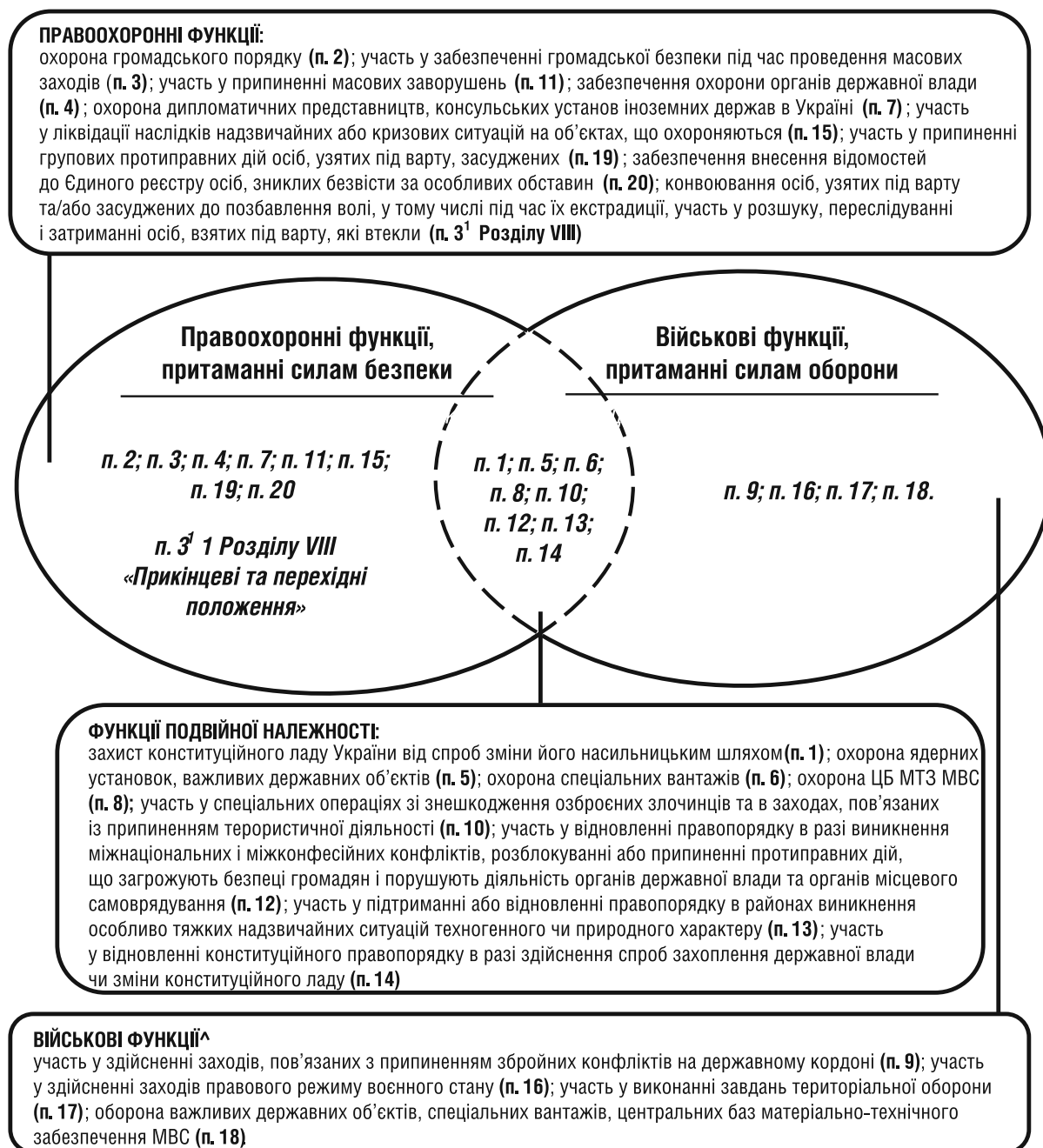

Рис. 2. Розподіл функцій Національної гвардії України за належністю до сил безпеки і сил оборони

а також енергетичної ізоляції, обмеження постачання нафтопродуктів. Гібридна війна починається не з акту відкритого збройного вторгнення, а діями агресора зсередини країни-жертви, спрямованими на її внутрішню саморуйнацію [12].

Взаємопов'язаність військових та правоохоронних функцій НГУ чітко простежуються на прикладі початкового етапу антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей. Саме на її початку НГУ доводилось одночасно виконувати військові та правоохо-

ронні функції, діючи на передньому краї оборони, ведучи штурмові дії, здійснюючи пошук та ліквідацію блокпостів сепаратистів, організовуючи блокування осередків дислокації незаконних збройних формувань; виконувати завдання територіальної оборони, не припиняючи при цьому виконання всього звичайного обсягу службово-бойових завдань правоохоронного спрямування. Перехід від виконання військових функцій до правоохоронних відбувався «по колу», послідовно в кожному населеному пункті від його звільнення до повернення основної

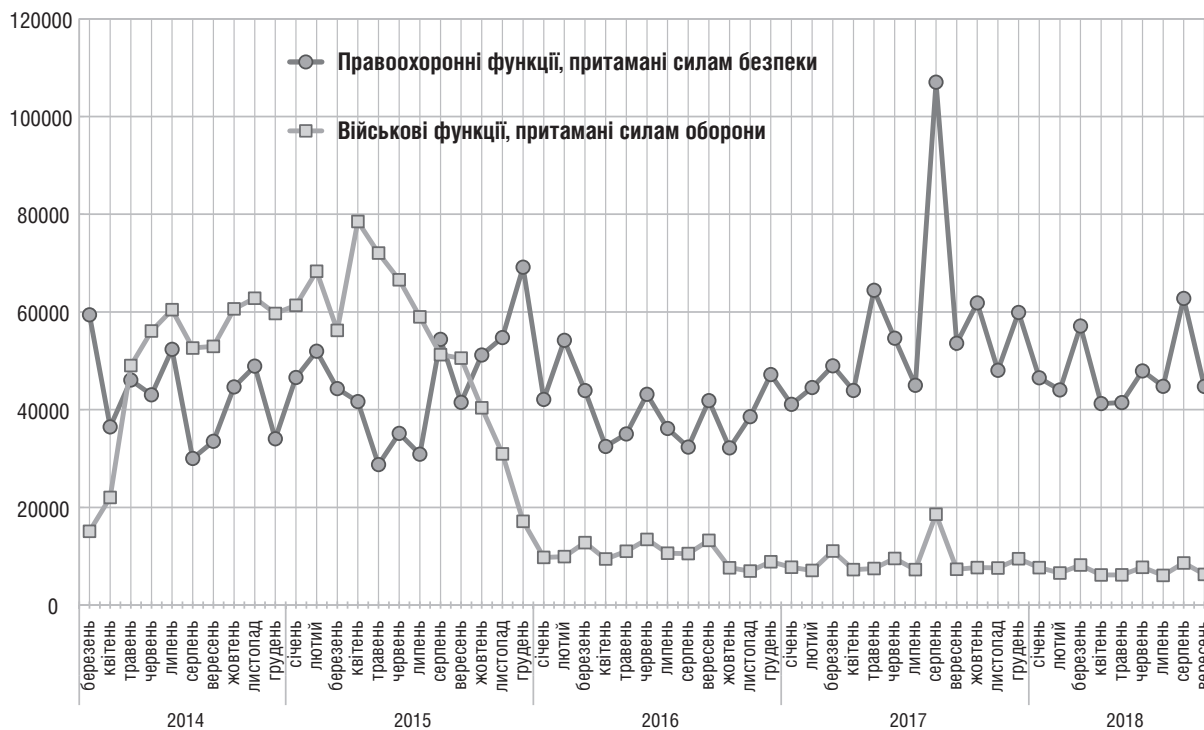

Рис. 3. Графік обсягів залучення особового складу Національної гвардії України до виконання правоохоронних та військових функцій у 2014–2018 рр.

функції забезпечення громадської безпеки та порядку Національній поліції України відповідно до того, як відновлювався конституційний правопорядок. Як перший приклад найбільш удалий застосування підрозділів НГУ в протидії актам гібридної агресії можна також навести спеціальну операцію щодо нейтралізації сепаратистського руху в Харкові з відновленням державного управління та визволенням від захоплення проросійськими неправними елементами Харківської обласної державної адміністрації. Своєчасне, активне та рішуче застосування спеціальних підрозділів НГУ на етапі зародження нового осередку сепаратистського опору конституційному ладові України цілковито унеможливило подальший розвиток подій за донецьким сценарієм. Можна стверджувати, що в разі відсутності вчасного втручання та, як наслідок, проголошення сепаратистами так званої «Харківської народної республіки», втягування одного з найбільших промислових регіонів України у вогнище гібридної війни мало б катастрофічні наслідки для незалежності та державності України [13].

Перехід НГУ від переважного виконання військових функцій до виконання правоохоронних завдань, запобігання ускладненню внутрішньої суспільно-політичної обстановки та зростанню загроз державній і громадській безпеці яскраво підтверджується діаграмою зміни чисельності особового складу НГУ, залученого до виконання завдань (рис. 3). Можна помітити, як період застосування

підрозділів НГУ для забезпечення громадського порядку та громадської безпеки на початку 2014 р. змінився на стрімке зростання виконання військових завдань НГУ з початком проведення антитерористичної операції, проведенням часткової мобілізації та прийомом під охорону важливих об'єктів за планами територіальної оборони. З початком вторгнення збройних сил Російської Федерації до Автономної Республіки Крим та захоплення адміністративних будівель у населених пунктах Донецької та Луганської областей парамілітарними групами та із захопленням міста Слов'янська в лютому – квітні 2014 р., з оголошенням антитерористичної операції в травні 2014 р., особовий склад НГУ залучався до виконання завдань на передньому краї оборони, здійснення пошуку та ліквідації блокпостів сепаратистів, блокування осередків дислокації незаконних збройних формувань та виконання завдання територіальної оборони, що, у свою чергу, призвело до зменшення обсягів залучення особового складу НГУ до виконання правоохоронних функцій (несення патрульно-постової служби, залучення особового складу до забезпечення проведення масових заходів та оперативно-профілактичних відпрацювань). Наведений графік яскраво ілюструє, що в період активної військової фази гібридної війни Російської Федерації проти України обсяг бойових завдань НГУ зростав до максимального рівня.

Згодом, у період, що припадає на кінець лютого 2015 р., Російська Федерація перейшла до керованої

деескалації воєнної фази гібридної агресії та комбінування бойових дій низької інтенсивності на лінії зіткнення сторін з провокуванням політичної, соціальної та економічної дестабілізації України зсередини. Основною причиною цього стало остаточне відновлення ЗСУ та набуття ними достатнього бойового потенціалу для виконання всього обсягу військових функцій. У зв'язку із цим у період з травня по вересень 2015 р. значну частину завдань у районі проведення антитерористичної операції було передано від підрозділів НГУ до військових частин ЗСУ. Особовий склад НГУ почав виконувати здебільшого службово-бойові завдання правоохоронного напрямку, притаманні силам безпеки, при цьому продовжував виконувати бойові та службово-бойові завдання в районі проведення антитерористичної операції (забезпечував безпеку бригад з будівництва взводних опорних пунктів на другому й третьому рубежах оборони, проводив ізоляційно-обмежувальні заходи на блокпостах, приймав під охорону об'єкти критичної інфраструктури та проводив заходи протидії розвідувально-диверсійним групам противника).

Упродовж 2016–2018 рр. у державі відбулася низка інформаційних, політичних, економічних та соціальних подій на ґрунті вимог до зміни складу уряду, введення електронного декларування, націоналізації «ПриватБанку», невдоволення темпами реформ освіти, медицини, судочинства та пенсійної реформи, які, у свою чергу, призвели як до позитивних, так і негативних настроїв у суспільстві, що вилилось у проведення мітингів та заходів протесту. Водночас загальний обсяг правоохоронних завдань НГУ, особливо в Києві, істотно зріс, про що свідчить коливання графіка залучення особового складу до деяких резонансних подій. Слід зазначити, що максимальне залучення особового складу відповідає застосуванню підрозділів НГУ для забезпечення громадського порядку і громадської безпеки під час резонансних суспільних заходів (святкування річниць незалежності України, фіналу міжнародного конкурсу «Євробачення – 2017», фінальної частини Ліги чемпіонів) та серії резонансних акцій політичного протесту («тарифного майдану», «акцій ошуканих вкладників», «маршу обурених», «маршу за імпічмент», «Міхомайдану» тощо) в Києві.

На сьогодні, відповідно до нових викликів національній безпеці, саме НГУ самостійно та у взаємодії з іншими складовими сектору безпеки та оборони України виконує в районах проведення операції Об'єднаних сил як військові, так і правоохоронні функції, пов'язані з обмеженням прав і свобод громадян, а саме:

- ізоляцію району збройного конфлікту, недопущення несанкціонованого ввезення (вивезення) до (з) району проведення операції зброї, боєприпасів, вибухових та наркотичних речовин, виявлення громадян, причетних до незаконних збройних формувань та протиправної діяльності на території Донецької та Луганської областей;
- контрдиверсійну боротьбу;

- охорону громадського порядку та забезпечення громадської безпеки в населених пунктах, забезпечення діяльності судів та конвоювання осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі;
- охорону важливих об'єктів та охорону опорних пунктів на другому й третьому підготовлених рубежах оборони;
- посилення охорони державного кордону України та посилення охорони північно-східного морського узбережжя Азовського моря.

Виконання НГУ правоохоронних функцій у воєнний та мирний час зумовлює наявність у її складі військових частин і підрозділів різного службово-бойового призначення, підтримання високого рівня їх укомплектованості й готовності до виконання завдань за призначенням. Нормативно-правова база, рівень укомплектованості військових частин особовим складом, озброєнням і військовою технікою дають можливість застосовувати НГУ в той момент, коли застосування військового потенціалу ЗСУ ще не є виправданим. Щоденне виконання НГУ правоохоронних завдань у режимі повсякденної діяльності забезпечує значно коротші, ніж для ЗСУ, строки готовності частин НГУ першими приступити до вирішення термінових завдань оборони та забезпечити тим часом мобілізаційне розгортання ЗСУ. Таким чином, скорочені терміни приведення частин у готовність до виконання службово-бойових завдань та їхня здатність виконати без додаткової підготовки складні завдання одночасно у сферах державної, воєнної та громадської безпеки складають відмінність НГУ від ЗСУ.

Водночас значний обсяг завдань НГУ полягає в протидії реальним і потенційним загрозам державній та громадській безпеці і правопорядку, тобто загрозам державному суверенітету, територіальній цілісності й демократичному конституційному ладу, а також законним інтересам, правам і свободам громадян. Цілком зрозуміло, що ці завдання сил безпеки розподілені між такими державними органами, як Національна поліція України, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України та Державна служба України з надзвичайних ситуацій. НГУ виконує ці правоохоронні функції у взаємодії з ними та, як правило, її сили й засоби залучаються при зростанні тих чи інших загроз до критичного рівня. У цьому разі наведені вище державні органи потребують стрімкого нарощування чисельності підрозділів, оснащення озброєнням, броньованою технікою та відповідними засобами забезпечення. Крім того, набуває критичної ваги фактор мобільності й автономності підрозділів, їх здатності в найкоротші терміни переміститися в будь-який регіон держави та негайно приступити до виконання широкого спектра правоохоронних завдань, що потенційно передбачають застосування військової сили. Саме такі можливості і має НГУ, відмінність якої, як військового формування з правоохоронними функціями, від інших правоохоронних органів, органів спеціального призначення

з правоохоронними функціями та сил цивільного захисту полягає в мобільності, підвищеній боєздатності та автономності підрозділів, забезпечених сучасним озброєнням, військовою та спеціальною технікою, спеціальними засобами, спроможних виконувати завдання в найкоротші терміни, в будь-якому регіоні країни, здатного повноцінно реагувати на ускладнення обстановки.

Необхідно зазначити, що досвід України зі створення військового формування з правоохоронними функціями не є унікальним. Формування, подібні до НГУ, існують у багатьох країнах світу, зокрема Європи. Нині Міжнародна асоціація сил жандармерії та поліції в статусі військової установи (FIER) об'єднує сімнадцять повноправних членів та двох спостерігачів [14]. Від часу свого створення Національна гвардія України розпочала активну міжнародну співпрацю з FIER і в жовтні 2017 р. отримала статус повноправного члена цієї організації.

Членство НГУ в Асоціації надає: посилену підтримку іноземних партнерів у процесі трансформації та розвитку НГУ і приведення її діяльності до норм і стандартів аналогічних правоохоронних формувань країн – членів Асоціації; дає змогу активізувати співробітництво з колегами по всьому світу, розвивати і зміцнювати міжнародні зв'язки з країнами – членами та партнерами; надає можливості обміну досвідом у галузях, що становлять спільний інтерес для структур – членів Асоціації, а також участі в заходах для обговорення спільних викликів та загроз національній та міжнародній безпеці; надає можливість іншим членам FIER вивчати досвід НГУ з виконання службово-бойових завдань у кризовий період, зокрема з питань урегулювання внутрішніх конфліктів та реагування на загрози (у тому числі «гібридні»); підвищує можливості впровадження інновацій та нових технологій у сферу забезпечення безпеки.

Головною темою діяльності Асоціації на 2019 р. визначено «Підрозділи жандармерії в подальших операціях з підтримання миру і безпеки», що підтверджує міжнародне визнання того, що саме підрозділи типу «жандармерії» (гвардії) спроможні найефективніше проводити стабілізаційні правоохоронні операції як у мирний час, у кризовий період, так і під час війни, не потребуючи багато часу для переходу від одного стану до іншого.

У рамках діяльності з міжнародної співпраці з питань застосування військових сил для успішного виконання правоохоронних завдань протягом 2018 р. НГУ значно розширила співпрацю із Жандармерією Туреччини, Військами карабінерів Італії та Жандармерією Румунії щодо підготовки підрозділів спеціального призначення, підрозділів охорони громадського порядку, гірничо-патрульних підрозділів, співпраці між навчальними закладами і центрами та започаткувала співробітництво з Королівською гвардією Нідерландів, Національною гвардією Португалії та Національною гвардією Кувейту.

Розуміючи свою роль у силах оборони та силах безпеки, Національна гвардія України намагається максимально використовувати найефективніший інструмент

досягнення оперативної сумісності із ЗСУ, військовими формуваннями країн – членів НАТО та правоохоронними формуваннями країн – членів FIER. Упродовж 2018 р. органи управління, військові частини та підрозділи НГУ брали участь у всіх міжнародних навчаннях, серед яких:

- міжнародні багатонаціональні військові навчання «Сі Бриз – 2017», «Сі Бриз – 2018»;
- міжнародні багатонаціональні військові навчання «Репід Трайдент – 2017», «Репід Трайдент – 2018»;
- міжнародні навчання європейських сил поліції (EUPST-II) з організації та виконання завдань з підтримання/відновлення громадського порядку у Франції, Румунії та Нідерландах.

Відтак розвиток НГУ як військового формування з правоохоронними функціями не припиняється. Слід зазначити, що протягом 2014–2018 рр. державними стратегічними планувальними документами визначені основні пріоритети щодо місця, ролі й подальших напрямів розвитку сектору безпеки і оборони, до якого належить НГУ, що знайшло своє відображення в Концепції розвитку Національної гвардії України на період до 2020 р. [9].

Перспективними напрямками подальшого розвитку НГУ є:

1. Розвиток системи управління та системи зв'язку.
2. Розвиток системи оборонного планування.
3. Розвиток бойових (оперативних), спеціальних спроможностей.
4. Зміна системи логістики.
5. Розвиток системи підготовки військ.

Результатом розвитку має стати створення мобільного, боєздатного автономного військового формування з правоохоронними функціями, укомплектованого професійно підготовленими, вмотивованими, психологічно готовими військовослужбовцями, забезпеченими сучасним озброєнням, військовою та спеціальною технікою, спеціальними засобами, спроможного виконувати широкий спектр завдань у найкоротші терміни, у будь-якому регіоні держави. У разі зростання небезпеки та виникнення надзвичайних ситуацій, перебуваючи в постійній бойовій готовності, підрозділи НГУ будуть спроможні на початковому етапі ефективно протидіяти виникаючим загрозам національній безпеці, протистояти загрозам військового характеру (збройному конфлікту низької та середньої інтенсивності), що дасть можливість розгорнути підрозділи ЗСУ, а також виконувати завдання з припинення інспірованого ззовні збройного конфлікту на території держави.

Відповідно до визначених напрямів, упродовж 2017–2018 рр. розвиток НГУ як складової сектору безпеки та оборони супроводжувався підвищенням здатності частин з охорони громадського порядку до оперативного реагування на кризові ситуації. На сьогодні підрозділи НГУ беруть участь у забезпеченні громадської безпеки та охорони громадського порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, забезпеченні охорони органів державної влади,

охороні ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, що перебувають у державній власності, важливих державних об'єктів, охороні спеціальних вантажів, охороні дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні. У разі загострення ситуації підрозділи НГУ беруть участь у спеціальних операціях зі знешкодження озброєних злочинців, припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), у припиненні масових заворушень, відновленні правопорядку в разі виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, розблокуванні або припиненні протиправних дій у разі захоплення важливих державних об'єктів або місцевостей, участь у підтриманні або відновленні правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру, у відновленні конституційного правопорядку в разі здійснення спроб захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу шляхом насильства тощо.

Висновки

1. Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що займає унікальне положення в секторі безпеки і оборони України: у мирний час вона належить до сил безпеки, а у воєнний час – до сил оборони.

2. У період ведення проти України гібридної війни утримання в мирний час з'єднань та військових частин НГУ є економічно виправданим для держави з причини покладення на неї низки самостійних правоохоронних функцій та завдяки можливості застосування підрозділів до участі в забезпеченні державної, громадської безпеки і правопорядку без будь-якої додаткової підготовки.

3. Сучасна НГУ є ефективним інструментом стримування та протидії загрозам розгортання збройних конфліктів на території України, особливо на їх початковому етапі, як внутрішніх, так і інспірованих ззовні.

4. Використання і розвиток державних правоохоронних установ з військовим статусом, здатних ефективно протидіяти внутрішнім та зовнішнім загрозам, є достатньо поширеною практикою європейських країн, об'єднаних у Міжнародну асоціацію сил жандармерії та поліції в статусі військової установи (FIEP).

5. З розвитком НГУ необхідних спроможностей виконувати функції, покладені на неї Законом України «Про Національну гвардію України», у країні функціонуватиме державний орган, здатний вирішувати питання щодо забезпечення національної безпеки та оборони, що цілком відповідатиме загальноприйнятим світовим

вимогам і стандартам, новим цілям та завданням забезпечення національної безпеки України.

6. Першочерговим завданням розвитку НГУ на сучасному етапі є імплементація вимог Закону України «Про національну безпеку України», внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» та деяких нормативно-правових актів для того, аби відповідати вимогам сьогодення, враховувати досвід і рекомендації європейських країн.

Перелік літератури

1. Закон України № 1774-XXI «Про Національну гвардію України» від 4 листопада 1991 р. // ВВР. – 1992. – № 1. – Ст. 1.
2. Закон України № 1363-XIV «Про розформування Національної гвардії України» від 11 січня 2000 р. // ВВР. – 2000. – № 8. – Ст. 48.
3. Закон України № 1363-XIV «Про Національну гвардію України» від 13 березня 2014 р. // ВВР. – 2014. – № 17. – Ст. 594.
4. Указ Президента України № 287/2015 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» від 26 травня 2015 р. // УК. – 2015. – № 95.
5. Закон України № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. // ВВР. – 2015. – № 28. – Ст. 250.
6. Указ Президента України № 555/2015 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Военної доктрини України» від 24 вересня 2015 р. // УК. – 2015. – № 178.
7. Указ Президента України № 92/2016 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України» від 14 березня 2016 р. // УК. – 2016. – № 52.
8. Закон України № 2469-VIII «Про Національну безпеку України» від 21 червня 2018 р. // УК. – 2018. – № 132.
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 100-р «Про схвалення Концепції розвитку Національної гвардії на період до 2020 року» від 1 лютого 2017 р. // УК. – 2017. – № 40.
10. Закон України № 1934-XII «Про Збройні Сили України» від 6 грудня 1991 р. в редакції від 26 травня 2018 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>.
11. Закон України № 580-VIII «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. // ВВР. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
12. Центр глобалістики «Війни – XXI: Полігібресія Росії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://geostrategy.org.ua>.
13. Як Національна гвардія запобігла існуванню так званої ХНР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ngu.gov.ua/ua/news/yak-nacgvardiya-zapobigla-isnuvannyu-tak-zvanoj-hnr>.
14. International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Statues [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fiep.org/>.